

Mundtlig beretning ved repræsentantskabsmødet tirsdag den 21. november 2023

Kære repræsentanter

Yngre Læger er vores forening. Vores medlemmers forening. Vores allesammens fællesskab. Vi er en stærk og en god fagforening. Med dedikerede tillidsvalgte. Med engagerede repræsentanter. Med et sundt foreningsdemokrati, hvor der er plads til politisk uenighed og diskussion. Diskussioner, som gør os klogere og bringer os videre.

Videre, i vores stadige fælles kamp for at sikre vores medlemmers faglige og økonomiske interesser. Videre, i vores fælles indsats for at sikre gode ansættelsesvilkår og gode uddannelsesvilkår for alle medlemmer gennem hele lægelivet.

.....

Vi er foreningen for alle ansatte menige læger i hele det danske sundhedsvæsen. På hospitaler, i almen praksis, i staten og i kommunerne. Vi arbejder for at sikre de bedste vilkår for alle; Fra den seniore speciallæge til den nyuddannede KBU-læge.

Som forening er vi vedholdende. Vi insisterer på den nødvendige forandring hos politikere og arbejdsgivere, når regler og rammer spænder ben for vores medlemmer.

Bare i min tid som forperson, siden 2018, er det lykkedes Yngre Læger at sætte mærkbare aftryk. Vi har opnået at afskaffe seksårsfristen i den lægelige videreuddannelse – en kæmpe politisk sejr. Og først og fremmest en kæmpe gevinst for vores uddannelsessøgende medlemmer, nu og fremover.

Vi har også vist – og bevist – at lægedækning skal opnås med gulerod fremfor pisk. Ved at bide os fast har vi afværget politiske forslag om tjenestepligt for KBU-læger, og ved konstruktivt at pege på andre løsninger, har vi opnået opblødning i både lovgivning og i tænkning hos politikere og arbejdsgivere.

I dag er der udbredt enighed om, at tvang ikke er en gangbar løsning for at sikre lægedækning. Det er vores fortjeneste, at der er skabt denne forståelse. Det er også vores fortjeneste, at der er skabt forståelse for, at løsningerne ligger i at give alle mulighed for at videreudanne sig til speciallæger. Og en forståelse for, at arbejdsgiverne i en rekrutteringsindsats skal række ud og aktivt gå i dialog med den enkelte læge om, hvad der er vigtigt for at tage en given ansættelse.

.....

En af de helt store styrker ved vores forening er at være vedholdende og insisterende på at forandre de rammer og vilkår, der spænder ben for vores medlemmer. Og samtidig at bidrage til at finde de gode løsninger, der skaber positiv forandring. Det er styrker, vi skal værne om.

.....

Samtidigt skal vi også som forening erkende vores eget behov for udvikling og forandring.

Og det er i dette rum. I dette repræsentantskab, at ansvaret er forankret.

Vi er som repræsentantskab foreningens øverste myndighed. Vi har retten – og pligten – til, ikke kun at varetage vores medlemmers interesser fagligt, økonomisk, politisk. Vi har også det betydningsfulde ansvar at sikre, at vores forening bliver ved med at være stærk.

At alle medlemmer føler sig set og hørt. Ikke kun i vores forhandlinger med politikere og arbejdsgivere og i den konkrete rådgivning og støtte, vi giver den enkelte. Men også i vores fortælling om os selv. I de ord vi bruger om os selv og i vores forenings historie. Også den, er vi forpligtet til at udvikle og forny. I rette tid. Og den tid er nu.

.....

Yngre Læger har givet fagligt fællesskab, oprejsning, støtte og sejre til tusindvis af læger igennem en lang historie. Yngre Læger blev stiftet i 1904, så om ét år, kan vi fejre 120-års fødselsdag. Det kan passende være anledning til at vi fornyer fortællingen om vores forening.

Vi skal fortsat være en stærk og en god fagforening for alle vores medlemmer. Derfor skal vi i endnu højere grad vise, at vi rummer alle store medlemsgrupper. De nyuddannede læger, vores mange uddannelseslæger og den store og voksende gruppe af speciallæger, som i langt højere grad end tidligere er en del af vores forening gennem hele deres lægeliv.

.....

Vi vil skrive os ind i fremtiden, hvor vi i endnu større udstrækning end i dag udgør selve rygraden i det danske sundhedsvæsen – som uddannelseslæger og speciallæger, der møder patienten 24/7 alle årets dage. Som bærere af lægefaglig kvalitet og kompetence. Som garanter for gode patientforløb i det danske sundhedsvæsen. Og som fremtidens ledere og praksisejere.

.....

På dette repræsentantskabsmøde skal vi finde ord og billeder til den nye fortælling om vores forening.

Jeg glæder mig meget til det. Og jeg glæder mig til, at vi til næste år dermed kan fejre 120-års fødselsdag med en gave, der bringer foreningen godt videre.

Overenskomstforhandlingerne

Noget af det vigtigste i en fagforening, både nu og i fremtiden, er overenskomsten. Det er vores ypperste opgave og ansvar som fagforening at bruge forhandlingen af vores overenskomst til at forbedre medlemmernes vilkår på netop de områder, hvor der er mest brug for det.

Vi er lige nu i gang med OK24 og forhandlingsrummet åbner efter vores kravsudveksling om nogle uger.

Vores krav til arbejdsgiverne er formuleret efter en god dialog med rigtig mange medlemmer i løbet af året, og kravene blev godkendt her i repræsentantskabet på vores møde i maj måned.

Det bliver en overenskomstfornyelse, hvor vi fra Yngre Lægers side vil have et stærkt fokus på at genoprette den udhulede realløn for vores medlemmer. Den høje inflation de senere år har ramt mange rigtig hårdt. Det gælder også akademikere, og det gælder også vores medlemmer.

Det er afgørende, at reallønnen for offentligt ansatte medarbejdere bliver genoprettet, så lønningerne i den offentlige sektor ikke bliver udhulet. Det gælder ikke mindst det offentlige sundhedsvæsen, som i forvejen er under stort pres både i ressourcer og kapacitet.

Der er i den grad brug for dygtige og veluddannede læger til at løfte det offentlige sundhedsvæsen. Derfor er en genopretning af reallønnen afgørende.

Vi går, sammen med Akademikerne, til forhandlingerne med vores eget lønkrav, fremfor, som sidst, at gå sammen med de øvrige forbund i Forhandlingsfællesskabet.

Det gør vi, fordi det denne gang er den bedste måde at sikre en ordentlig lønudvikling for vores medlemmer.

.....

Akademikerne og Yngre læger vil have procentvise lønstigninger til alle, sådan som lønstigninger også traditionelt har været givet ved de offentlige overenskomstforhandlinger.

Men denne gang vil sosu-assistenter, sygeplejersker og pædagoger bruge en stor del af lønrammen til andet end generelle lønstigninger til alle.

De vil trække en stor pulje af de samlede midler ud til fordeling blandt udvalgte faggrupper i Forhandlingsfællesskabet. Det vil give en markant skævdeling til fordel for nogle grupper på bekostning af akademikere, herunder læger.

Det kan vi ikke acceptere. Sådan en skævdeling vil gøre det umuligt at indhente reallønstab for de akademiske grupper i den offentlige sektor.

Derfor går vi og resten af Akademikerne denne gang til forhandlingerne med vores eget lønkrav om generelle, procentuelle lønstigninger.

.....

Forhandlingerne kommer selvfølgelig også til at handle om andre vilkår end løn.

Udover generelle lønstigninger og reallønssikring, kræver vi blandt andet en styrkelse af den lokale løndannelse til alle vores grupper og højere pension. Og så kommer vi naturligvis også til at drøfte, hvordan vi kan sikre bedre vilkår for speciallægerne og bedre vagtforhold. Og vi kommer til at afkræve arbejdsgiverne bedre muligheder for, at alle vores medlemmer kan få større fleksibilitet i deres arbejdsliv, ikke mindst for at kunne opnå bedre balance mellem arbejde og privatliv.

Overenskomsten og forhandlingerne handler også om arbejdsmiljø.

[Arbejdsmiljø og besparelser, afvandring til det private mv.](#)

For, et godt og et sundt arbejdsmiljø – med trivsel, arbejdsglæde, tryghed, balance og rammer til kvalitet og faglighed – er indlysende væsentligt for alle vores medlemmer.

Det er også en vigtig forudsætning for behandlingsmæssig kvalitet. Og for patienternes sikkerhed.

.....

Vi oplever, at vores arbejdsmiljø er belastet.

Der er sådan brug for, at arbejdsgivere og ledelser de enkelte steder træder i karakter og i handling viser de ansatte, at de tager ansvar for et godt arbejdsmiljø.

Der er masser af konkrete ting, ledelserne kan gøre allerede i dag. De kan starte med noget så banalt som en ordentlig vagtplanlægning. At vagtplanen kommer ud i tide, så vi ved, hvornår vi skal på arbejde, og hvornår vi ikke skal. At vi kender tidspunktet for vores ferie i ordentlig tid.

De kan møde os med fleksibilitet, så vi fx kan holde fri på vores børns første skoledag og i det hele taget leve et ordentligt familieliv. Et ordentligt fritidsliv. Et ordentligt seniorliv. Et ordentligt lægeliv.

.....

I det større billede lider arbejdsmiljøet under mangel på kolleger. Og samtidig fastholdes et pres for at opretholde produktionen, for at overholde pakkeforløb, ventetider og andre patientrettigheder.

Med det resultat, at mange bliver stressede. Vores seneste arbejdsmiljøundersøgelse viser, at vores medlemmer oplever et tempo og et arbejdspress så stort, at det hos næsten hver fjerde opleves som stress.

Det er uacceptabelt. Ingen må blive syg af at gå på arbejde.

.....

Jeg ved, at vi er mange, der i dén grad savner, at både politikere og arbejdsgivere tager ansvaret for et godt arbejdsmiljø på sig. Ikke kun i ord. Godt nok har regeringen nedsat Robusthedskommissionen, som forstår og anerkender, at et godt arbejdsmiljø i det offentlige sundhedsvæsen er en nødvendig forudsætning for netop robusthed.

Men, som ansatte i det offentlige sundhedsvæsen er vi stadig vidner til det absurde teater, at der er meget langt fra de politiske skåltaler til de faktiske forhold i klinikken.

Vi hører igen og igen politikerne love os det, vi ønsker os: Genopretningsplan, sundhedspakke i milliardklassen. Ekstra penge til akutområdet og en ti-årsplan for psykiatrien.

Men de ord klinger hult, når vi ser på den virkelighed, vi som læger oplever i dagligdagen.

Her byder hverdagen på nedlægning af sengepladser på grund af manglende personale. På ansættelsesstop i alle regioner – også af klinisk personale. Og nu også på afskedigelser. Afskedigelser af sygeplejersker, sosu-assistenten, lægesekretærer og også af læger.

.....

Det er hårdt i længden at være for få på arbejde. Og det er utilfredsstillende ikke at kunne afse den fornødne tid til at tale med patienterne og indrette behandlingen efter det, de har brug for.

Det får nogle af vores kolleger til at sige farvel til det offentlige sundhedsvæsen for i stedet at søge mod det private.

.....

Der er intet galt i som læge at ønske sig at prøve noget andet end det offentlige sundhedsvæsen.

Men det er et problem, når det for nogle ikke er et positivt tilvalg af nye karriereveje. Det er et problem, når det for nogle er et fravalg af det offentlige sundhedsvæsen, fordi arbejdspress og belastning er for stort.

.....

Patienterne – psykiatri, lægedækning og gevinsterne ved samarbejde

Patienterne er – for langt de fleste af os – hovedårsagen til, at vi blev læger.

At kunne hjælpe et andet menneske. Diagnosticere, lindre og behandle. Det er så meningsfuldt. Og væsentligt for os som læger.

Derfor er det også svært at være læge de steder, hvor rammerne slet ikke er til at kunne give patienterne en ordentlig behandling.

Sådan har det været flere steder i psykiatrien i mange år. Og vi står nu ved en skillevej.

.....

Der er en historisk erkendelse politisk af behovet for investeringer i psykiatrien. Langsigtede investeringer. I alt fra forskning til forebyggelse, kapacitet, uddannelse, sengepladser og bosteder. Der er også indgået en god politisk aftale for et år siden om en tiårsplan for psykiatrien, og der er afsat finansiering.

Det, vi venter på, er faktiske forandringer.

At pengene sammen med de faglige og politiske ambitioner omsættes i konkrete handlinger i psykiatrien.

Det er så vigtigt, at det sker. Og det er så ofte i implementeringen, at det glipper.

.....

Jeg kan dog godt fortsat være bekymret for psykiatrien. For det, vi ser lige nu, er både besparelser og en fortsat afvandring af psykiatere til det private.

Det er virkelig en underdrejet skude, der skal vendes. Besparelser og afvandring skal afløses af investeringer, også i arbejdsmiljøet, så vores kolleger bliver i den regionale psykiatri, og så flere har lyst til at søge derhen.

.....

Vi har i årevis fra Yngre Lægers side i samarbejde med Foreningen af Yngre Psykiatere og Dansk Psykiatrisk Selskab inviteret os selv til dialog og foreslået samarbejde med regionerne om, hvordan vi sammen kan forbedre uddannelsesmiljøet og arbejdsmiljøet og øge rekrutteringen til psykiatrien. Og vi har undret os over, at Danske Regioner ikke har taget invitationen op, så vi i et konkret samarbejde kan løse udfordringerne de enkelte steder.

.....

Fra Christiansborg har regeringen foreslået at psykiatri igen bliver en del af KBU'en. Det er vi positive overfor, for der mangler læger i psykiatrien. Det kan også være en anledning til, at flere læger overvejer specialitet.

Men så meget desto mere er det afgørende, at man som læge møder et ordentligt uddannelsesmiljø og rimelige vilkår i arbejdet.

Så, der er et stort stykke arbejde forude, for at få løftet psykiatrien både for ansatte og patienter. Det kræver en indsats fra vores side. Fra vores kollegers side. Fra ledelserne, fra de lægevidenskabelige selskaber og fra arbejdsgiverne.

Yngre Læger står klar til at bidrage. Nu.

.....

Som jeg indledte med, er vi først og fremmest en god og en stærk fagforening for vores medlemmer. Og vi tager samtidig ansvar for at finde gode løsninger på de udfordringer, vi påpeger. Det gør vi på egen hånd. Og det gør vi i samarbejde.

I Lægeforeningen har vi med Overlægeforeningen og PLO sammen arbejdet imod tvang i den lægelige videreuddannelse. Vi har i tæt samarbejde sikret et godt oplæg til en god og fremtidssikret revision af den lægelige videreuddannelse. Blot for at nævne to eksempler.

.....

I det internationale samarbejde gør vi som samlet lægestand vores stemme gældende. Det viser sit værd ikke mindst nu, hvor der er krig mellem Israel og Hamas.

Yngre Læger og Lægeforeningen har ved flere lejligheder givet udtryk for, at vi forventer, at den danske regering arbejder for, at den humanitære folkeret og Geneve konventionen overholdes af alle parter.

.....

Så, kære repræsentanter.

Lad os minde os selv om, at vores fællesskab i Yngre Læger er bygget på sammenhold, engagement og en vedholdende indsats for at forbedre vores arbejdsvilkår og sundhedsvæsenet.

Vores forening står stærkt. Sammen har vi opnået meget, og sammen vil vi fortsætte med at gøre en forskel. For medlemmerne og for sundhedsvæsenet.

.....

Tak, til alle samarbejdspartnere.

Tak til alle jer, som er med her i dag, fordi I lyttede med.

Tak for ordet.

/ Helga Schultz, forperson i Yngre Læger